

Lear, el tast **amarg** de la globalització

L'anunci de tancament de la planta de Lear a Cervera ha estat com una bomba que ha arrasat de cop les esperances de futur de moltes famílies. L'empresa més important de la capital de la Segarra no feia ni dos mesos que havia anunciat un futur possible fins al 2004. Ara, famílies senceres es troben amb l'imperiosa necessitat de buscar una nova feina en una de les zones més colpejades per l'atur i els sous baixos.

No s'entén l'impacte de l'anunci de tancament de la factoria de complements automobilístics Lear sense tenir en compte el que representa a la capital i a la comarca de la Segarra, i fins més enllà. Comencem amb una dada significativa, Cervera no arriba als 8.000 habitants, i la Lear té en aquests moments 1.173 treballadors. És cert que no tots aquests treballadors viuen a Cervera, però la majoria sí. La resta s'enduen amb ells la crisi al llarg de l'N-II, d'Igualada a Lleida, passant per Calaf, Sant Guim, Santa Maria del Camí, Tàrraga, Agramunt, Bellpuig, Mollerussa, Balaguer i Bell-lloc.

Dins de Lear hi ha homes i dones joves i grans, sobretot dones, i també parelles que van veure en la principal empresa de la zona un valor segur. Tots ells ara es troben desemparats, sense futur i empenyats per la sorpresa.

El matrimoni Martínez-Casbestany és un exemple de confiança en la multinacional nord-americana i, per tant, dels principals afectats per la crisi. Ell és de Mallorca i té trenta-quatre anys, i ella de Manresa, i en té trenta-dos. Vivien a la gran de les Balears, "però farts del ritme de treball estacional de l'illa —explica Andrés Martínez— vam venir a Cervera, fa tretze anys, cridats per un parent". Els va agradar la tranquil·litat de la capital de la Segarra i van decidir instal·lar-se més enllà dels sis mesos previstos. Per Laura Cabestany, a més, el canvi era bo per proper a l'origen familiar. Andrés i Laura van casar-se i van tenir tres fills. I el contacte amb la Lear va arribar fa tres anys: "Vaig entrar-hi —explica Andrés— per aconseguir ser fix", ja que hi havia bones perspectives en la principal

empresa de la zona. Andrés va entrar a la secció de tall, en una màquina que ha d'enllestir 9.000 cables diaris, "i de qualitat", afegeix. Després el van passar a una màquina que havia de fer 12.000 cables diaris, "i de qualitat", insisteix. Però Andrés tenia en ment l'estabilitat familiar, i sabia que per abandonar la precarietat contractual no n'hi ha prou en fer-ho bé, "així que vaig arribar a fer 14.000 cables de mitjana". I, efectivament, al cap d'un any el van fer fix. Al seu voltant, diu Andrés, "molta gent estava sis mesos o un any treballant, i els feien fora". És el cas de la seva dona Laura, que va estar un any treballant a la Lear, la van acomiadar i, al cap d'un mes, la van tornar a agafar. Però hi ha casos més greus d'intermitència contractual. A la Laura, però, ja no la van tornar a agafar més després de l'últim comiat.

Aquesta precarietat anava a tot amb les onades de producció de la factoria. Així, hi havia hagut èpoques bones d'aquests quinze anys de Lear a Cervera, en què hi havia 2.000 persones treballant en les quatre naus que encara tenen al petit polígon industrial de la vila. Des de l'1 de gener, però, només treballen en una nau. Andrés recorda que tot i la sorpresa de l'anunci del tancament, ja havien vist coses estranyes, com la clausura de les tres naus en dos anys, i encara posa un altre exemple recent: "Fa menys d'un any es va fer una gran inversió, i en una d'aquestes naus van començar a fer una mena de sistema amb xips anomenat 'caixes', el sistema que ha de substituir el cablejat dels cotxes. I quan ja estava tota la cadena muntada, van tancar-ho i van traslladar-ho a Valls." Andrés també recorda la retallada de personal que hi va

haver fa un any i mig i que va reduir la plantilla de 2.000 persones a les 1.173 actuals.

Quan Laura i Andrés treballaven a la Lear, un sortia de casa a les 6 h del matí i no tornava fins a les 2 h del migdia, quan l'altre sortia per no tornar fins les 10 h de la nit, moment en què per fi tots es trobaven a casa. I ells encara, que viuen a Cervera, perquè hi ha companys d'Andrés que vénen de Lleida, que s'ajeequen a les 4 h, agafen l'autobús a les 4.45 h, a les 5.40h arriben a Cervera, es passen les vuit hores treballant a la Lear, a les 14 h surten i a les 14.15 h agafen l'autobús de tornada. Aquest transport arriba com a màxim fins a Bell-lloc, i aleshores agafen el cotxe fins a Lleida i hi arriben a les 16 h a casa, "és a dir, -s'exclama Andrés- 600 euros (100.000 pessetes) per dotze hores!". Però ho fan, cosa que és indicatiu de la problemàtica de trobar feina a la zona i, evidentment, de l'efecte que tindrà la crisi de Lear.

Sous de 600 euros. La Laura i l'Andrés guanyaven poc més de 600 euros (100.000 pessetes) cadascú, als quals cada mes havien (i han) de restar els 228 (38.000 pessetes) del lloguer, els 180 (30.000 pessetes) de l'escola dels tres fills (de dotze, nou i sis anys), 252,25 (42.000 pessetes) del cotxe, les altres despeses corrents, com els 72 euros (12.000 pessetes) del cangur per la mitja hora que hi ha entre que un surt i l'altre entra a Lear. "Vas sumant i et surt que arribes just a fi de mes, que no passes gana, però tampoc estalvies", explica Andrés. "I, sobretot -afegeix Andrés, indignat- no t'oblidis de dir que som família nombrosa, però no complim els barems de la Generalitat i he hagut de pagar els 343 euros (57.000 pessetes) dels llibres dels nens: ja em diràs com pot viure una família de cinc persones amb menys de 1.200 euros (200.000 pessetes)!"

Lear feia que el matrimoni Martínez-Cabestany, com molts altres matrimonis de la vila, anés amb l'aigua al coll, però alhora que confiessin a seguir nedant, durant força temps, sense ofegar-se. Per això van fer el cop de cap i van decidir comprar-se un pis nou. Era una nova despesa, 510,51 euros (85.000 pessetes) d'hipoteca, però hi havia tanta confiança

Davant la fàbrica Lear de Cervera els sindicats han instal·lat diverses pancartes de protesta. Al costat, Andrés Martínez, que va estar tres anys fins que el van fer fix a la Lear.

en el futur de la multinacional que s'hi van llançar. De fet, el dia 15 de març han d'anar a signar les escriptures. I no eren els únics en el cop de cap. La zona de l'antic camí de Castellnou és per on Cervera tenia previst eixamplar-se. Amb un primer cop d'ull es poden comptar deu grans grues clavades enmig de blocs de pisos i cases.

Pere Cano és el constructor de la casa d'Andrés. Cano assegura que "un 70 o 80% del que es construeix per aquí es fa pensant en la gent de Lear", i reconeix que "ara tot el que no s'ha venut, costarà de vendre". Cano diu que "la situació és preocupant, ja que teníem una previsió de quatre o cinc anys de feina, que ara es quedaran en un". La seva història és la de molts altres negocis i tallers que també confiaven en la fortalesa dels sous de Lear. Com per exemple els transports Cots Alsina, que feien divuit viatges diaris per anar a buscar i tornar els treballadors de Lear.

Cano, però, és optimista, i creu que els homes que surtin de la planta de Lear trobaran feina a la construcció, però Andrés recorda que "això és un peix que es mossega la cua, ja que si la gent no treballa no té diners, i per tant no es pot comprar una casa, i si no hi ha demanda, no es construeix, i per tant no hi ha feina".

"Em tremolaven els genolls." Els somnis d'estabilitat de molts habitants de la Segarra es van acabar el divendres 8 de febrer, quan Josep Maria Sas, cap de recursos humans de Lear, va anunciar que haurien de tancar la planta de Cervera. El motiu: que en el mercat actual ja no són competitiu.

Però els treballadors de Lear no s'ho creuen i posen com a argument de la seva incredulitat els beneficis de l'empresa a la planta de Cervera durant l'any 2001: 7.800 euros (uns 1.300 milions de pessetes). També són conscients, això sí, que la multinacional nord-americana trobarà millors sous a Polònia, on es traslladarà part del que fins aquest moment es feia a la planta de Cervera.

Leo Ramos va venir de molt petita d'Andalusia, té quaranta anys, una filla de quinze anys i un fill d'onze, i des de l'octubre de 1999 tenia un contracte indefinit a Lear de Cervera. Abans va passar per tres anys de contracte, un any a l'atur, tres anys més de contracte, un any a l'atur, un any de contracte, quatre mesos d'atur, un any de contracte, tres mesos d'atur, i fix. El seu horari és: dues setmanes treballa de 6 h a 14 h, dues setmanes més de 14 h a 22 h i dues setmanes més de 22 h a 6 h. Com ella, hi ha moltes més dones a la planta, com diu

Andrés, “massa joves per jubilar-se i massa grans per tornar a començar”.

Per tots va ser un impacte l’anunci del tancament. “Quan ens ho van dir –recorda Leo– els genolls em tremolaven i me’ls vaig haver d’aguantar.” Leo reconeix que estava bé a Lear i per això treballava les hores que calia cada cop que s’engegava un nou producte: “Moltes vegades havia fet 12 hores seguides, i el marit o la sogra m’havien de dur el menjar a la fàbrica. I ara veus que tot plegat no ha servit per res.”

Leo es mira el futur amb angoixa, “tinc una por que m’escagarrino”. Trobar una feina com la que Leo feia a Lear és difícil, i amb el sou que guanya el seu marit a l’empresa avícola de Guissona, no n’hi ha prou per pagar les despeses d’una família de quatre persones, amb hipoteca inclosa. Les opcions són poques: “Les altres fàbriques estan plenes i en algunes, com Mobil-Linia, has de fer un fum d’hores per tenir un sou mínim, i a Bennetton paguen menys de 600 euros (100.000 pessetes). A més em fa por que a la meua edat no trobi res, miro els diaris i només demanen noies de vint a vint-i-cinc anys. No sé on puc trobar feina.”

El cas de Leo també és exemplificador de l’impacte de Lear a la zona. Dels cinc germans que té, quatre hi treballaven, dos d’ells amb les respectives parelles. I tots sis, també, amb fills i hipoteques.

Ara doncs, toca buscar-se la vida de nou. El mateix dia del reportatge, la setmana passada, l’Andrés ja va anar a l’Ajuntament a interessar-se per les dues places d’escombriaire que li han dit que s’ofereixen, “estic disposat a fer el que calgui, però no em puc permetre el luxe de quedar-me sense res ni durant un mes”. És probable, però, que Andrés trobi feina abans que Leo.

Coneguda crisi. Lear és la principal empresa de la comarca i voltants, darre d’ella ja ve L’Agudana, de productes càrnics, i Mobil-Linea, de mobles, les dues amb una plantilla que volta les 500 persones. Totes tres empreses ocupen la majoria d’hectàrees que té el polígon Cervera Industrial.

Lear, fins ara, tenia un currículum net, però a Mobil Linea i L’Agudana tenen memòria històrica de crisis. Fa vint anys

Pedro Cano es constructor i està força preocupat per com li repercutirà el tancament de Lear. Ell, però, confia que els homes que surtin de Lear trobaran feina en el sector de la construcció.

Els treballadors posen com a argument de la seva incredulitat els beneficis de Lear a la planta de Cervera

una empresa de mobles anomenada 3 Uves va tancar i va deixar la comarca exasperada. De les cendres d’aquella factoria diversos treballadors van crear l’actual Mobil-Linea. El cas de L’Agudana és més recent, però també va deixar al carrer molts treballadors, i encara avui, comprada per una cooperativa d’Artesa de Segre, viu moments delicats.

Segons Joan Miquel Camacho, exregidor i exalcalde de Cervera per un partit d’independents nacionalistes i progressistes, “Cervera està ben situada, però

l’estructura industrial és molt dèbil, i està basada en treballadors poc qualificats. En el cas de Lear, però, són fàcils de formar”. Camacho està convençut que aquesta crisi afectarà Cervera i els voltants, i apunta certes sospites sobre les causes de tot plegat: “Jo crec que Cervera és el cap de turc de Lear, i tinc els meus dubtes que no hi pugui haver un acord de fons a escala general, entre institucions, sindicats i empresaris. Els més innocents són els alcaldes d’aquí, que han fet esforços per intentar atreure noves empreses.”

Sigui aquesta la raó o no del tancament, el cas és que els treballadors de Lear continuen anant a la fàbrica cada dia, però sense la motivació d’abans, cosa que anteriorment els feia sumar a la nòmina primes de productivitat. Les converses tot el dia giren sobre el mateix tema, pendents de l’actitud dels empresaris i alhora de les institucions i sindicats. Quan surten del polígon, però, repassen una i mil vegades les opcions que els queden de futur a la comarca. I no n’hi ha gaires. “La gent està molt empenyada, hem donat la sang per Lear, hem aixecat Cervera en quinze anys, i ara què fem?”, insisteix Andrés, que té, tanmateix un comentari d’agraïment per l’Ajuntament: “Ens han posat moltes facilitats, i fins han instal·lat lavabos i una garita pels que es queden el cap de setmana de guàrdia a la porta de la Lear, perquè no s’enduguin res.” Un actitud de suport que també han mostrat la resta d’alcaldes de la zona afectats per la crisi.

Després de la protesta de diumenge passat, els treballadors tenen previst una vaga el dia 21 de febrer per anar a manifestar-se a Barcelona. Coincidiran amb el viatge del president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, a Polònia, el mateix destí que tindrà part de la producció de la Lear de Cervera. Alguns treballadors d’aquesta empresa els ha indignat la coincidència, però no és més que coincidència, Pujol només s’endú empresaris catalans, i no pas dirigents nord-americans de la multinacional Lear. Una altra cosa és que uns i altres vagin a buscar el mateix a Polònia, uns sous que sí són “competitius”.

Oriol Cortacans